สนค. มองความมั่นคงพลังงานเอเชียเปิดโอกาสใหม่ให้ไทย เชื่อมโยงเศรษฐกิจการค้า ลดต้นทุนธุรกิจ เสริมแกร่งขีดความสามารถแข่งขัน

สนค. มองความมั่นคงด้านพลังงานเชื่อมโยงโดยตรงกับเศรษฐกิจและการค้า *หลังไทยนำเข้าพลังงานในช่วง* ***10 เดือนแรกของปี 2569 มูลค่า 52,692.9 ล้านเหรียญสหรัฐฯ*** *คิดเป็นสัดส่วน 13.3% ของการนำเข้าทั้งหมด แนะไทยเร่งใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระดับภูมิภาคผ่านกลไก* ***Asia Oil Security Task Force*** *ควบคู่กับ****การกระจายแหล่งนำเข้า*** *เพื่อลดความเสี่ยงและรักษาความต่อเนื่องของห่วงโซ่อุปทาน พร้อมเดินหน้าส่งเสริมทางเลือกด้านพลังงาน เช่น ยานยนต์ไฟฟ้า E20 และ B20 อย่างเหมาะสม สอดรับกับทิศทางนโยบายกระทรวงพาณิชย์ในการ****ลดต้นทุนภาคธุรกิจ บรรเทาภาระค่าครองชีพ*** *และ****เพิ่มโอกาสทางตลาดให้สินค้าเกษตรไทย***

นายนันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ผอ.สนค.) กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า ปัจจุบัน**ความมั่นคงด้านพลังงาน**ได้กลายเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของ**เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ** เนื่องจาก**ความผันผวนของราคาพลังงานและการหยุดชะงักของอุปทาน**อาจส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ตั้งแต่**ต้นทุนการนำเข้า การผลิต และการขนส่ง ไปจนถึงราคาสินค้าและขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย** จึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมทั้งด้านการบริหารความเสี่ยงภายในประเทศ ควบคู่กับการสร้างความร่วมมือกับประเทศพันธมิตร

แนวทางดังกล่าวสะท้อนอย่างชัดเจนจากการที่นายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี เข้าร่วมการประชุมผู้นำประชาคมเอเชียเพื่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ (AZEC) ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2569 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งตอกย้ำถึงความจำเป็นของการ**สร้างความมั่นคงทางพลังงานควบคู่กับการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาด** โดยไทยได้ร่วมสนับสนุนข้อริเริ่มของญี่ปุ่นภายใต้กรอบ **AZEC 2.0 และ POWERR** เพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นด้านพลังงานและเศรษฐกิจของภูมิภาค

ภายใต้การประชุมครั้งนี้ ญี่ปุ่นได้เสนอจัดตั้ง **Asia Oil Security Task Force** ซึ่งที่ประชุมผู้นำ AZEC เห็นชอบให้เป็น**กลไกความร่วมมือโดยสมัครใจ** เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการสำรองน้ำมัน ตลอดจนพิจารณาแนวทางประสานการรับมือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน โดยทำงานร่วมกับองค์การพลังงานระหว่างประเทศ (IEA) และสถาบันวิจัยเศรษฐกิจอาเซียนและเอเชียตะวันออก (ERIA) ทั้งนี้ กรอบความร่วมมือครอบคลุมการประสาน**การประสานสำรองและการระบายน้ำมันในยามฉุกเฉิน** รวมถึง**การศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่จัดเก็บน้ำมันที่ยังว่างในญี่ปุ่น** โดยเชื่อมโยงกับข้อริเริ่มแผนสำรองน้ำมันร่วมที่ฟิลิปปินส์เป็นผู้ผลักดัน ปัจจุบันกลุ่มประเทศคู่ภาคี AZEC มี 11 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม พร้อมเปิดกว้างให้ประเทศอื่นในภูมิภาคเข้าร่วมเพิ่มเติมได้ด้วย

เมื่อพิจารณาบริบททางการค้าของไทย พบว่า**ในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2569 มีมูลค่าการนำเข้าพลังงาน 52,692.9 ล้านเหรียญสหรัฐฯ** คิดเป็น **13.3% ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด** และ**ขยายตัวถึง 44.6%** เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน มูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้นนี้ สะท้อนว่า**การบริหารความเสี่ยงด้านพลังงานมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการและเศรษฐกิจโดยรวม** เพราะต้นทุนพลังงานที่ปรับตัวขึ้นอาจส่งผ่านโดยตรงไปยัง**ต้นทุนสินค้า ราคาผู้บริโภค และขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยทั้งในตลาดในประเทศและตลาดส่งออก**

จากประเด็นดังกล่าว ผอ.สนค. ประเมินว่าความร่วมมือภายใต้ข้อเสนอของ AZEC จะช่วยเพิ่ม**ทางเลือกในการบริหารความเสี่ยงด้านพลังงานให้แก่ไทย** โดยเฉพาะ**การเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ด้านการสำรองน้ำมัน รวมถึงการประสานความช่วยเหลือเมื่อเกิดภาวะขาดแคลน** ซึ่งจะช่วย**เสริมสร้างความต่อเนื่องของห่วงโซ่อุปทานและลดความเสี่ยงต่อภาคการผลิต** ยิ่งไปกว่านั้น ยังนับเป็นโอกาสในการ**ยกระดับบทบาทของไทยในห่วงโซ่อุปทานพลังงานของภูมิภาค** ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดเก็บและขนส่งพลังงาน **การดึงดูดการลงทุน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี**จากประเทศพันธมิตร เพื่อต่อยอดไปสู่**อุตสาหกรรมพลังงานสะอาดและเชื้อเพลิงทางเลือกในอนาคต**

อย่างไรก็ดี การขับเคลื่อนความร่วมมือดังกล่าว ยังต้องคำนึงถึง**ความแตกต่างด้านศักยภาพและเงื่อนไขการเข้าถึงน้ำมันสำรอง**ของแต่ละประเทศ ตลอดจน**ต้นทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง** ขณะเดียวกัน แม้การสำรองน้ำมันร่วมจะช่วยบรรเทาผลกระทบจากการหยุดชะงักของอุปทานในระยะสั้น แต่ในระยะยาวยังจำเป็นต้องดำเนินควบคู่กับ**การกระจายแหล่งผลิตและเส้นทางขนส่งพลังงาน** เพื่อลดความเสี่ยงเชิงโครงสร้าง โดยการลงทุนใหม่ควร**สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาดและแนวโน้มความต้องการพลังงานในอนาคต**

จากความท้าทายและโอกาสดังกล่าว ผอ.สนค. แนะนำว่า ไทยควร**บูรณาการและพิจารณาใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศควบคู่กับการกระจายแหล่งนำเข้าและการพัฒนาระบบสำรองพลังงาน** เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาแหล่งพลังงานหรือเส้นทางขนส่งใดเส้นทางหนึ่งมากเกินไป เนื่องจากต้นทุนพลังงานถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อ**ต้นทุนการผลิตและการขนส่ง** ซึ่งอาจส่งผลต่อเนื่องถึง**ราคาสินค้าและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในตลาดส่งออก** อันเป็นหัวใจสำคัญของการเสริมความแกร่งธุรกิจตามแนวทางของกระทรวงพาณิชย์

นอกจากการบริหารจัดการด้านการนำเข้าและระบบสำรองพลังงานแล้ว **การส่งเสริมทางเลือกด้านพลังงานภายในประเทศ** อาทิ **การใช้ยานยนต์ไฟฟ้า รวมถึงเชื้อเพลิงชีวภาพ E20** และ **B20** ในกลุ่มยานยนต์ที่รองรับ ยังเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญที่ช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในการใช้พลังงานให้ภาคธุรกิจและประชาชน ที่สำคัญ **การใช้วัตถุดิบเกษตรมาผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพจะสร้างอุปสงค์และเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิตทางการเกษตร** และ **บรรเทาภาระค่าครองชีพ** ทั้งนี้ หากทางเลือกดังกล่าวช่วยลดต้นทุนการผลิตและขนส่งได้อย่างเป็นรูปธรรม ก็จะช่วยหนุนให้**สินค้าไทยแข่งขันด้านราคาได้ดีขึ้นทั้งในตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออก** พร้อมสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจไทยได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์
27 พฤศจิกายน 2569